

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВД 2.2.8. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

факультет Історичний

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні війни» для студентів ОПП «Міжнародні відносини» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Розробники:

Качинська Надія Олександрівна, к.політ.н.; науковий співробітник Університету Торонто;
Булик Максим Володимирович., к. політ. н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>29 Міжнародні відносини</u>	За вибором	
Семестрових модулів – 3	ОПП « <u>Міжнародні відносини</u> » Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		IV-й	IV-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: «Інформаційні війни в умовах глобалізації: національний вимір»		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 (ден) – 120 (заочна)		VII-й	VII-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		28 год.	10
		Практичні, семінарські	
		12 год.	6
		Самостійна робота	
		78	102
Індивідуальні завдання:			
2 год.	2	Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 / 80

для заочної форми навчання – 16 / 104

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного курсу є формування знань у студентів про теоретичні та практичні аспекти міжнародного протиборства в інформаційній сфері.

Завдання:

- 1) забезпечити фундаментальними знаннями, необхідними для ефективної діяльності в сфері міжнародних інформаційних відносин;
- 2) забезпечити практичними знаннями про специфіку ведення інформаційної війни на міжнародному та національному рівнях;
- 3) навчити аналізувати методи і прийоми інформаційного впливу та інформаційної боротьби (визначати приховану політичну рекламу, визначати методи маніпулювання);
- 4) ознайомитися з історією ведення інформаційних війн та сучасними міжнародними особливостями інформаційних конфліктів;

5) забезпечити базовими знаннями щодо засобів забезпечення інформаційної безпеки держави в психологічній та технічній сферах.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – варіативна з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни – опанування знаннями та навичками з дисциплін «Міжнародні конфлікти», «Реклама та зв'язки з громадськістю», «Політична психологія», «Міжнародна інформація».

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>КЗ-1. Здатність діяти громадянські свідомо на основі загальнолюдських ціннісних орієнтирів, вміння застосовувати основні принципи функціонування сучасного суспільства сталого розвитку та його соціальних інститутів в умовах ринкових відносин, дотримуватися основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя</p> <p>КЗ-2. Здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел</p> <p>КЗ-3. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; спілкуватися рідною та іноземною мовами усно та письмово</p> <p>КЗ-4. Здатність розвивати вміння вчитися упродовж життя з високим ступенем автономії, розробляти власну траєкторію саморозвитку</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>КП-38. Здатність сприймати, аналізувати та розрізняти інформацію, що відповідає або не відповідає дійсності.</p> <p>КП-39. Здатність протидіяти особисто тим методам та інструментам, що використовуються під час інформаційного впливу в межах інформаційних війн.</p>
Результати навчання	<p>РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.</p> <p>РН-13. Вміння аналізувати контент статей, що подаються світовими, національними та регіональними ЗМІ та вміння передбачати їх вплив на міжнародні відносини, доносити свою думку до громадськості в межах написання аналітичних статей, коментування подій, написання прес-релізів, вміння виявляти особливості взаємодії преси і влади у контексті політичних реалій сьогодення, а також визначати ролі та поняття міжнародної журналістики в системі формування зовнішніх комунікацій країни.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Концептуально-теоретичні засади інформаційного суспільства

Тема 1. Інформація, інформаційне суспільство: поняття, підходи, класифікація.

Тема 2. Еволюція засобів передачі інформації.

Тема 3. Нові медіа як засіб комунікації.

Змістовний модуль 2.

Інформаційне протиборство на сучасному етапі

Тема 4. Інформаційна війна: визначення, види, форми.

Тема 5. Історія інформаційного протиборства з давніх часів до початку XXI ст.

Тема 6. Стратегія та тактика інформаційної війни.

Тема 7. Національна безпека в умовах міжнародного інформаційного протиборства.

Тема 8. Інформаційні війни в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1.												
Концептуально-теоретичні засади інформаційного суспільства												
Тема 1. Інформація, інформаційне суспільство: поняття, підходи, класифікація	15	4				5	14	2				8
Тема 2. Еволюція засобів передачі інформації	9	4	6			5	8	2	2			8
Тема 3. Нові медіа як засіб комунікації	6	2				4	8					8
Усього за модулем 1:	30	10	6			14	30	4	2			24
Змістовний модуль 2.												
Інформаційне протиборство на сучасному етапі												
Тема 4. Інформаційна війна: визначення, види, форми.	13	4				7	14					10
Тема 5. Історія інформаційного протиборства з давніх часів до початку XXI ст.	11	4	2			7	10	2	2			10
Тема 6. Стратегія та тактика інформаційної війни.	11	2	2			7	12					10
Тема 7. Національна безпека в умовах міжнародного інформаційного протиборства.	11	4				7	10	2				10
Тема 8.	14	4	2			8	14	2	2			10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Інформаційні війни в Україні.													
Усього за модулем 2:	60	18	6			36	60	6	4				50
Модуль 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання													
«Інформаційні війни в умовах глобалізації: національний вимір»	30					2	28	30				2	28
Усього годин:	120	28	12			2	78	120	10	6		2	102

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1.	Концептуально-теоретичні засади інформаційного суспільства 1. Інформаційна революція. Особливості становлення інформаційної епохи. 2. Інформаційне суспільство. Система політичних відносин суспільства в умовах глобальної інформатизації. 3. Взаємозв'язок та взаємовплив геополітичних та інформаційних процесів в сучасному інформаційному суспільстві. 4. Інформаційне домінування як форма реалізації геополітичної конкуренції в інформаційному просторі.	Дослідити концептуально-теоретичні засади інформаційного суспільства, визначити фактори, що вплинули на його формування	6	РН05, РН13
2.	Історичний та теоретичний вимір інформаційних війн 1. Інформаційно-психологічне протиборство до початку ХХ ст. 2. Інформаційні війни під час Першої світової війни. 3. Інформаційне протиборство у роки Другої світової війни.	Проаналізувати прояви інформаційного протиборства в історичному контексті, визначити основні форми та методи реалізації	2	РН05, РН13

	<p>4. Інформаційно-психологічне протиборство під час «Холодної війни».</p> <p>5. Інформаційна війна під час конфлікту в Югославії.</p> <p>6. Досвід інформаційної війни США під час антитерористичної кампанії в Афганістані та Іраку.</p> <p>7. Інформаційна війна у контексті «кольорових революцій».</p> <p>8. «Арабська весна»: інформаційна війна XXI століття.</p>			
3.	<p>Стратегія та тактика інформаційної війни</p> <p>1. Основні відмінні риси між інформаційною та традиційною війною.</p> <p>2. Стратегічне та тактичне планування інформаційних війн.</p> <p>3. Психологічний вимір інформаційних війн.</p> <p>4. Кібернетичний вимір інформаційного протистояння.</p> <p>5. Нові медіа як інструмент інформаційних війн.</p>	Дослідити феномен інформаційних війн на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях	2	RH05, RH13
4.	<p>Інформаційні війни в Україні</p> <p>1. Феномен «Гібридної війни».</p> <p>2. Інформаційні загрози національній безпеці України.</p> <p>3. Внутрішньополітичний вимір інформаційного протиборства.</p> <p>4. Інформаційний фактор війни Росії проти України.</p> <p>5. Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки України.</p> <p>6. Засади інформаційної політики України в умовах «гібридної війни».</p>	Проаналізувати роль та місце України у сучасних інформаційних війнах, визначити основні загрози, що стоять перед нею у XXI ст.	2	RH05, RH13
Разом:			16	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до семінарських занять	18
2.	Виконання індивідуальних завдань (есе, модульні контрольні роботи, складення словника термінів)	60
	Разом:	78

7. Індивідуальні заняття

Тема	Завдання
Тема 1. Інформація, інформаційне суспільство: поняття, підходи, класифікація	Написати есе за темою заняття
Тема 2. Еволюція засобів передачі інформації	Написати есе за темою заняття
Тема 3. Нові медіа як засіб комунікації	Написати есе за темою заняття
	Виконати контрольну роботу за першим модулем
Тема 4. Інформаційна війна: визначення, види, форми	Скласти словник основних категорій інформаційних війн
	Написати есе з теми заняття
Тема 5. Історія інформаційного протиборства з давніх часів до початку XXI ст.	Написати есе з теми заняття
Тема 6. Стратегія та тактика інформаційної війни	Написати есе з теми заняття
Тема 7. Національна безпека в умовах міжнародного інформаційного протиборства	Написати есе за темою заняття
Тема 8. Інформаційні війни в Україні	Написати есе з теми заняття
	Виконати контрольну роботу за другим модулем

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа-засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, індивідуального науково-дослідного завдання).

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1-2	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.

3-4	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
5	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Тема 1. Інформація, інформаційне суспільство: поняття, підходи, класифікація	11	0,37	10
Семінарське заняття	6	0,2	5
Індивідуальне завдання	5	0,17	5
Тема 2. Еволюція засобів передачі інформації	5	0,17	10
Індивідуальне завдання	5	0,17	10
Тема 3. Нові медіа як засіб комунікації	4	0,13	10
Індивідуальне завдання	2	0,066	5
Підготовка та написання модульної контрольної роботи	2	0,066	5
Змістовний модуль 2			
Тема 4. Інформаційна війна: визначення, види, форми	9	0,3	8
Індивідуальні завдання	9	0,3	8
Тема 5. Історія інформаційного протиборства з давніх часів до початку XXI ст.	7	0,23	8
Семінарське заняття	4	0,13	4
Індивідуальне завдання	3	0,1	4

Тема 6. Стратегія та тактика інформаційної війни	8	0,266	8
Семінарське заняття	4	0,133	4
Індивідуальне завдання	4	0,133	4
Тема 7. Національна безпека в умовах міжнародного інформаційного протиборства	6	0,2	8
Індивідуальне завдання	6	0,2	8
Тема 8. Інформаційні війни в Україні	8	0,266	8
Семінарське заняття	4	0,133	4
Індивідуальне завдання	2	0,06	2
Підготовка та написання модульної контрольної роботи	2	0,06	2
Модуль 3			
Індивідуальне науково-дослідне завдання	20	0,67	30
Підсумок	78	4	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

13. Рекомендовані джерела інформації

Джерела

1. Закон про національну безпеку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (Дата звернення: 01.09.2018).
2. Закон України про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> (Дата звернення: 01.09.2018).
3. Закон України про інформацію. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (Дата звернення: 01.09.2018).
4. Конвенція про кіберзлочинність. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_575 (Дата звернення: 01.09.2018).

Обов'язкова література

1. Бернейс Э. Пропаганда. М., 2010. 176 с.
2. Історія інформаційно-психологічного протиборства: підруч. / [Я. Жарков, Л. Компанцева, В. Остроухов В. Петрик, М. Присяжнюк, Є. Скулиш]; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є. Скулиша. К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
3. Остроухий Б., Петрик Б., Присяжнюк М. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти). К.: КНТ, 2010. 776 с.
4. Паршакова Е. Информационные войны: учебное пособие. Краматорск: ДГМА, 2012. 92 с.
5. Почепцов Г. Информационные войны. М.: Рефл-бук, 2000. 576 с.
6. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с.
7. Уэбстер Ф. Теории информационного общества. М., 2004. 400 с.
8. Шафрански Р. Теория информационного оружия. URL: <https://psyfactor.org/infowar3.htm/> (Дата звернення: 01.09.2018).

Додаткова література

9. Alberts D. S., Garstka J., Hayes R., Signori D. Understanding Information Age Warfare. URL: http://www.dodccrp.org/files/Alberts_UIAW.pdf (Дата звернення: 01.09.2018).
10. Information Warfare: Planning the Campaign. URL: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a331946.pdf> (Дата звернення: 01.09.2018).
11. Ventre D. Cyberwar and Information Warfare. London: ISTE Ltd, 2011. 17 p.

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів

МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

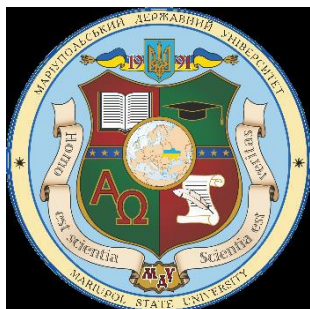
2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Інформаційні війни
Освітня програма	Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПБ, посада	Булик Максим Володимирович, доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	m.bulyk@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Понеділок кожного тижня, 13.30, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7181
Компетентності та програмні результати навчання	КЗ-1, КЗ-2, КЗ-3, КЗ-4 КП-38, КП-39 РН-05, РН-13

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
VII-й	120/4	28	13	Есе, модульні контрольні роботи, складення словника термінів	Залік

Завідувач кафедри

Олена ГЛІЧЕНКО

Гарант ОП

Максим БУЛИК